

Vonnis

RECHTBANK AMSTERDAM

Sector civiel recht

zaaknummer / rolnummer: 434759 / HA ZA 09-2452

Vonnis van 14 juli 2010

in de zaak van

wonende te Amsterdam,
eiseres,
√ advocaat mr. J.G.J. van Groenendaal,

tegen

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
GS MEDIA B.V.,
gevestigd te Amsterdam,
gedaagde,
advocaat mr. J.P. van den Brink.

Partijen zullen hierna **GeenStijl** genoemd worden.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding tevens houdende incidentele vordering tot het treffen van een provisionele voorziening;
- de akte zijdens **GeenStijl** houdende overlegging van 20 producties;
- de akte zijdens **GeenStijl** houdende intrekking incidentele vorderingen, alsmede wijziging van eis, alsmede houdende overlegging van de producties 21-35;
- de conclusie van antwoord;
- de akte zijdens **GeenStijl** houdende 6 producties;
- het tussenvonnis van 20 januari 2010, waarbij een comparitie van partijen is gelast;
- het proces-verbaal van de comparitie van partijen en de daarin genoemde nadere producties.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1. **GeenStijl** is een studente Nederlands recht. Zij wordt in februari 2007 in de Leidsedwardsstraat (in de buurt van het Leidseplein) in Amsterdam gefilmd door L.E. von Liebenstein (hierna: Von Liebenstein). **GeenStijl** zit op dat moment met een ander meisje in een portiek, is onder invloed van alcohol en heeft moeite met spreken en bewegen. Van de

beelden is een filmpje van 2 minuten gemaakt (hierna: het filmpje). Daarin wordt onder andere ingezoomd op braaksel dat tussen beide meisjes op de grond ligt. is van beide meisjes de enige die sprekend in beeld komt. Het eerste dat zij op het filmpje zegt is: "Ik studeer rechten man, Rot op". Zij geeft voorts op vragen van de cameraman aan dat zij lid is van een dispuut. In het filmpje doet bovendien onder andere de volgende uitspraken:

"Ik ben de voorzitter. Ja, ik weet heus wel dat ik de voorzitter ben van mijn dispuut"

"Hé jongen, ik hoef helemaal niet te kotsen. Ik ben de voorzitter en jij moet mij majesteit noemen."

"Ik heb een vriendje. Hij heet Frans."

"Ik studeer rechten hé. Ik voel me echt hartstikke goed. Eeh, ik ben een voorzitter."

In het filmpje worden de zinsneden "majesteit noemen" en "Ik ben een voorzitter" meerdere keren achter elkaar herhaald. Het filmpje wordt afgesloten met een geluidsfragment met applaus.

2.2. Von Liebenstein was toen hij het filmpje maakte, werkzaam voor de vereniging Studenten-tv. Studenten-tv plaatst zelfgemaakte korte filmpjes op het internet. Zij heeft in 2007 het door Von Liebenstein gemaakte filmpje op haar site geplaatst. Het filmpje is in 2007 voorts te zien geweest op videostrip.com, Google Video en het YouTube kanaal van Von Liebenstein.

2.3. Op 9 juli 2009 plaatst Studententv het filmpje opnieuw op haar homepage. Het filmpje is het best bekeken item op studententv.nl.

2.4. Studenten-tv heeft GeenStijl op het filmpje geattendeerd. Geen Stijl heeft het filmpje vervolgens op 16 juli 2009 op de door haar geëxploiteerde website dumpert.nl geplaatst, in combinatie met een berichtje op haar website geenstijl.nl, dat naar het filmpje linkt. Boven het artikel op geenstijl.nl is een zogenaamde 'still' van het filmpje geplaatst met daarboven de kop "Chubby Amateur Student Gets Full Load".

De tekst van het onder de foto geplaatste bericht luidt als volgt:

"De titel van dit topic dekt vrijwel helemaal de lading. Check [HIERR](#) het filmpje van een bezopen en kotsend beugelstudentenmeisje. Gelukkig studeert ze rechten en heeft ze dit filmpje in no time van internet verwijderd natuurlijk. Zuipende vrouw, wat hebben we nu geleerd? Je hoogdravende lulpraatjes werken niet meer na drie Tequilashots en zestig bier."

2.5. Ook op de website dumpert.nl is een still van het filmpje geplaatst, waarnaast de volgende tekst is geplaatst.

"Chubby Amateur Student

Via studententv. Meisje studeert recht op kotsen via internet!"

2.6. Bezoekers van geenstijl.nl kunnen op die site zogenoemde "comments" plaatsen. Naar aanleiding van het filmpje worden vele honderden comments geplaatst, waaronder comments als "achterlijke dronken hoer", "AUB nekschot voordat dit in de tweede kamer komt" en "dit soort zatte varkens". In diverse comments worden de naam en studentenvereniging van genoemd. Ook zijn in diverse comments hyperlinks geplaatst naar een pagina van de website Hyves waarop privé informatie en foto's van te vinden zijn.

2.7. heeft op 17 en 18 juli 2009 de voicemail van GeenStijl ingesproken en verzocht in ieder geval persoonsgegevens en andere informatie die tot identificatie van haarzelf of derden kan leiden te verwijderen van de websites. Bij e-mailbericht van 18 juli 2009 verzoekt GeenStijl bovendien het filmpje van haar site te verwijderen.

2.8. GeenStijl heeft rond 20 juli 2009 de op haar website geplaatste still zodanig bewerkt, dat het lijkt alsof er met een roze stift over het gezicht en decolleté van is gekrast. Tevens heeft zij de comments verwijderd. Onder het kopje "UPDATE" onder de still staat in verband hiermee de volgende tekst:

"Alle comments gewist, en boel reaguurders geband omdat meer dan de helft NAW gegevens bevat, of juridisch gezien laster is. En wij ook nog een leven hebben en geen zin hebben om alles na te lezen. De tiefus voor jullie."

2.9. Bij brief van 23 juli 2009 verzoekt de advocaat van GeenStijl het filmpje van haar website te verwijderen. GeenStijl heeft het filmpje diezelfde dag verwijderd. Op 24 juli 2009 stuurt de advocaat van een e-mailbericht aan GeenStijl, waarin hij onder verwijzing naar een telefoongesprek van die middag, onder andere mededeelt dat aan de sommatie van 23 juli 2009 niet is voldaan. In het e-mailbericht wijst de advocaat er tevens op dat GeenStijl heeft gedreigd het filmpje (al dan niet met comments, afbeeldingen en dergelijke) weer online te zetten als de dagvaarding niet zou worden ingetrokken. De dagvaarding in de onderhavige bodemprocedure is op 24 juli 2009 uitgebracht.

2.10. Op 9 september 2009 verschijnt op de website campus.tv onder de titel "'preases' klaagt GeenStijl aan" een bericht over het aanhangig maken van de onderhavige bodemprocedure, waarin ook de advocaat van aan het woord komt. Het nieuwsitem wordt vervolgens in verschillende andere media overgenomen.

2.11. Op 10 september 2009 plaatst GeenStijl het filmpje opnieuw op haar site dumpert.nl. GeenStijl heeft daarbij het gezicht van voorzien van een zwarte balk. Op de website geenstijl.nl is een still van dit filmpje geplaatst naast een item, dat onder andere als volgt luidt:

"Hee Heb je nog geneuqt?"

Aj, dat is nou sneu. Mevrouw vroeg ons om DIT FILMPJE van haar te verwijderen, waar we een student in haar natuurlijke habitat zien. Wat je ziet is een jong en onzeker meisje dat onder invloed van een paar Oranjeboompjes een te grote broek aantrok. (...) Na een aantal dagen kregen we het verzoek dit filmpje en met name de comments, te verwijderen. Sure, we snappen ook best dat het niet nodig is om comments, met daarin haar naam, te laten staan. Les niet functioneel. Lol gehad, mevrouw kan verder met haar leven en case closed. We handelden uit coulance, omdat we echt niet overal een wetboek bij slepen. Tot haar advocaatje gisteren besloot tot First Blood. Dan kun je het krijgen ook."

Tevens wordt het door de advocaat van op 24 juli 2009 verzonden e-mailbericht weergegeven. Op 10 en 11 december 2009 zijn (opnieuw) honderden comments geplaatst.

2.12. Bij vonnis van de voorzieningenrechter van deze rechtbank van 11 september 2009 is GeenStijl verboden (delen van) het filmpje openbaar te maken. GeenStijl heeft de gebalkte versie met de bijbehorende berichten op 11 september 2009 offline gehaald.

3. Het geschil

- 3.1. vordert - na wijziging van eis en verkort weergegeven - voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad;
- een verklaring voor recht dat GeenStijl jegens onrechtmatig heeft gehandeld door het in bezit hebben en/of openbaar maken van het filmpje, waarin het portret van is opgenomen, al dan niet vergezeld van begeleidende teksten, commentaren en de openbaarmaking van persoonsgegevens.;
 - een verklaring voor recht dat GeenStijl jegens gehouden is de daaruit voortvloeiende schade te vergoeden, nader op te maken bij staat (de rechtbank begrijpt: veroordeling van GeenStijl de ten gevolge van het onrechtmatig handelen geleden schade te vergoeden, nader op te maken bij staat);
 - GeenStijl te veroordelen een voorschot op de schadevergoeding te betalen van € 15.000,00;
 - veroordeling van GeenStijl in de kosten van de procedure.
- 3.2. stelt daartoe kort gezegd dat Geen Stijl inbreuk heeft gemaakt op het portretrecht van , dan wel haar persoonlijke levenssfeer heeft geschonden.
- 3.3. Geen Stijl voert verweer. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

- 4.1. Niet in geschil is dat op het filmpje (in beide genoemde versies) herkenbaar in beeld is en dat sprake is van niet in opdracht van . gemaakte beelden. Evenmin in geschil is dat GeenStijl het filmpje op diverse momenten openbaar heeft gemaakt. Op grond van artikel 21 Auteurswet (hierna: Aw) is openbaarmaking van een zonder toestemming van de geportretteerde gemaakt portret niet geoorloofd, voor zover een redelijk belang van de geportretteerde zich tegen openbaarmaking verzet.
- 4.2. Onder het redelijk belang van artikel 21 Aw valt onder andere de bescherming van de geportretteerde tegen inbreuken op zijn/haar recht op eerbiediging van zijn/haar persoonlijke levenssfeer. Of van een dergelijke inbreuk sprake is, hangt af van de omstandigheden van het geval, met name van de aard en de mate van intimiteit waarin de geportretteerde is afgebeeld. Ook het karakter van het beeldmateriaal en de context van de publicatie kunnen daarbij van belang zijn. Bovendien geldt dat de openbaarmaking in het onderhavige geval is aan te merken als een meningsuiting in de zin van artikel 10 lid 1 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM). Een beperking van de vrijheid van meningsuiting is ingevolge artikel 10 lid 2 EVRM slechts toegestaan, indien die beperking bij wet is voorzien en noodzakelijk is in een democratisch samenleving ter bescherming van de in artikel 10 lid 2 EVRM genoemde belangen, waaronder de bescherming van de goede naam of rechten van anderen. De beperking dient bovendien proportioneel te zijn. Bij de beantwoording van de vraag of aan deze voorwaarden is voldaan, dienen alle omstandigheden van het geval in ogenschouw te worden genomen.
- 4.3. De eerste vraag die gelet op het bovenstaande kader beantwoording behoeft, is of GeenStijl jegens onrechtmatig heeft gehandeld. Dat is het geval indien de

openbaarmaking van het filmpje door Geen Stijl is aan te merken als een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van [naam]. Dat is het geval. De rechtbank overweegt in dit verband als volgt.

4.4. [naam] is midden in de nacht gefilmd zonder dat zij daar op bedacht hoefde te zijn. Zij is geen bekende persoonlijkheid en vervult geen publieke functie. Zij was ten tijde van het filmen duidelijk onder invloed van alcohol. Het filmpje is voor [naam] gênant en beschamend is. In het filmpje wordt met [naam] de spot gedreven. Dit gebeurt onder andere door enkele seconden in te zoomen op het braaksel dat tussen beide meisjes op de grond ligt, door de zinsneden “majesteit noemen” en “Ik ben een voorzitter” meerdere keren achter elkaar te herhalen en door af te sluiten met applaus. Dit wordt versterkt door de teksten die door GeenStijl bij het artikel zijn geplaatst, zoals “kotsend beugelstudentenmeisje” en “Zuipende vrouw, wat hebben we nu geleerd? Je hoogdravende lulpraatjes werken niet meer na drie Tequilashots en zestig bier.” Daarbij geldt dat de teksten deels ook nog eens een seksuele lading hebben, zoals “Chubby Amateur Student Gets Full Load”. Het filmpje is honderdduizenden malen bekeken en heeft geleid tot honderden commentaren. In algemene zin heeft wellicht te gelden dat, gelijk GeenStijl stelt, een secundaire openbaarmaking (het filmpje was eerder al op onder andere de site van Studenten-tv te zien) minder impact heeft dan een primaire openbaarmaking. GeenStijl gaat er echter aan voorbij dat middels het plaatsen van het filmpje op haar websites (met 1,6 miljoen bezoekers per maand) feitelijk een veel groter publiek wordt bereikt dan middels plaatsing van het filmpje op studententv.nl, alsmede aan de hiervoor genoemde teksten die door haar bij het filmpje zijn geplaatst. Dit geheel van feiten en omstandigheden leidt tot het oordeel dat sprake is van een aantasting van de persoonlijke levenssfeer van [naam]. Hieraan kan niet afdoen dat, gelijk GeenStijl stelt, de opnames in het openbaar zijn gemaakt, [naam] niet zou hebben aangegeven dat zij niet gefilmd wilde worden en zij actief aan het filmpje zou hebben meegewerkt. Nog daargelaten dat hieruit niet kan worden afgeleid dat [naam] heeft ingestemd met *openbaarmaking* van het filmpje, heeft te gelden dat GeenStijl uit de door haar gestelde feiten, gelet op de kennelijke staat van dronkenschap van [naam], niet gerechtvaardigd mocht afleiden dat [naam] haar recht op privacybescherming heeft prijsgegeven.

4.5. De aantasting van de persoonlijke levenssfeer van [naam] levert een redelijk belang op in de zin van artikel 21 Aw. GeenStijl stelt onder verwijzing naar EHRM 23 juli 2009, LJN BJ9235, *Hachette*, weliswaar dat [naam] haar mogelijkheid heeft beperkt om te stellen dat zij een redelijk belang heeft, nu zij zelf privé-gegevens openbaar maakte op het sociale netwerk Hyves, maar dit verweer gaat niet op. Ter beoordeling ligt de openbaarmaking van het filmpje voor. Gesteld noch gebleken is dat [naam] dit filmpje in de openbaarheid heeft gebracht. Voor zover GeenStijl er in het verlengde hiervan op wijst dat [naam] ook klaagt over het feit dat in de comments van reaguurders hyperlinks stonden naar het toen nog voor een ieder toegankelijke Hyves profiel van [naam], heeft te gelden dat die omstandigheid niet leidt tot toewijzing van het gevorderde. Van onrechtmatig handelen van GeenStijl jegens [naam] is geen sprake. Op geenstijl.nl mogen geen privé-gegevens worden gepost, terwijl niet is betwist dat GeenStijl de betreffende gegevens van [naam] heeft verwijderd zodra zij erachter was gekomen dat deze waren geplaatst.

4.6. De volgende vraag die beantwoording behoeft, is of een beperking van de vrijheid van meningsuiting noodzakelijk is ter bescherming van de privacybelangen van [naam]. In dit verband wijst GeenStijl erop dat de uitingsvrijheid volgens vaste jurisprudentie het recht

‘to shock, offend and disturb’ omvat en dat zij het recht heeft te provoceren en te overdrijven en dat de grenzen van het onbetamelijke minder snel worden overschreden in het geval van columns. Zij heeft het filmpje getoond om aandacht te besteden aan brallende studenten die zich gênant en arrogant gedragen.

4.7. De rechtbank is van oordeel dat een beperking van de vrijheid van meningsuiting in het licht van alle feiten en omstandigheden noodzakelijk en proportioneel is. De rechtbank stelt daarbij het denigrerende en vernederende karakter van het filmpje en de daarbij geplaatste teksten voorop. GeenStijl heeft weliswaar het recht ‘to shock, offend and disturb’, maar daaraan zijn grenzen. Die grenzen zijn hier overschreden. De rechtbank neemt daarbij, behalve het denigrerende en vernederende karakter van het filmpje, in overweging dat van een klemmende reden van publiek belang om het filmpje (en de begeleidende teksten) te plaatsen geen sprake is. GeenStijl heeft voldoende mogelijkheden om het bralgedrag van beschonken studenten op een provocerende wijze aan de kaak te stellen, zonder daarbij de persoonlijke levenssfeer van [naam] op de hier aan de orde zijnde ingrijpende wijze aan te tasten. Van een misstand zoals GeenStijl die zegt aan de kaak te willen stellen, is naar het oordeel van de rechtbank bovendien geen sprake, zoals GeenStijl ter zitting ook met zoveel woorden te kennen heeft gegeven. De rechtbank betwijfelt bovendien of GeenStijl het publiek wilde informeren, zoals zij vervolgens aanvoert. De rechtbank verwijst in dit verband naar de onder 2.11 weergegeven tekst die bij de versie met balk is geplaatst. Daaruit blijkt veeleer dat het GeenStijl ‘om de lol’ te doen was. Ook het ‘nieuwsfeit’ dat [naam] een procedure is gestart tegen GeenStijl levert geen rechtvaardiging op het filmpje opnieuw (met balk) te plaatsen. Uit de hiervoor bedoelde en onder 2.11 weergegeven tekst blijkt dat het GeenStijl bij het plaatsen van het filmpje helemaal niet om het brengen van een nieuwsitem te doen was. In reactie op het uitbrengen van de dagvaarding meldt GeenStijl immers: “Dan kun je het krijgen ook”. Dat geeft geen blijk van het willen brengen van een nieuwsitem. Zo het aanhangig maken van de dagvaarding al als nieuwsfeit is te zien, kon GeenStijl dit nieuwsfeit bovendien brengen zonder het filmpje opnieuw te tonen.

4.8. De conclusie van het voorgaande is dat GeenStijl met beide openbaarmakingen van het filmpje met de begeleidende teksten inbreuk heeft gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van [naam]. [naam] heeft een redelijk belang zich tegen openbaarmaking te verzetten. Nu GeenStijl zonder toestemming van [naam] tot openbaarmaking is overgegaan, heeft zij onrechtmatig (want in strijd met artikel 21 Aw) gehandeld jegens [naam]. De in verband hiermee gevorderde verklaring voor recht kan in zoverre worden toegewezen als nader in het dictum bepaald.

4.9. De verklaring voor recht wordt afgewezen, voor zover deze ziet op het in het bezit hebben van het filmpje. De rechtbank ziet zonder nadere toelichting, die ontbreekt, niet in hoe het enkele bezit van het filmpje kan leiden tot schade aan de zijde van [naam] en dus evenmin welk belang zij heeft bij de gevorderde verklaring voor recht op dit punt.

4.10. De rechtbank acht aannemelijk dat [naam] als gevolg van het onrechtmatig handelen van GeenStijl mogelijk schade heeft geleden. Dit is voldoende voor toewijzing van de door [naam] gevorderde schadestaat. De omstandigheid dat met Studenten-tv en met Von Liebenstein inmiddels een schikking is getroffen staat daaraan niet in de weg. In de schadestaatprocedure dient te worden beoordeeld in welke mate de schade, die [naam] stelt te hebben geleden, is toe te rekenen aan handelen van GeenStijl (en niet aan Studenten-

tv en/of Von Liebenstein). Tot welk bedrag Studenten-tv en Von Liebenstein een schikking hebben getroffen in verband met de ten gevolge van hun handelen geleden schade is in zoverre niet van belang. In de schadestaatprocedure zal bij de vaststelling van de hoogte van de schade geen vermindering plaatsvinden in verband met omstandigheden die aan de schade kunnen worden toegerekend. Zij heeft zichzelf weliswaar dronken in het openbaar vertoond en heeft de uitspraken gedaan zoals deze in het filmpje zijn te zien, maar dit levert geen eigen schuld op voor zover dit schade betreft die het gevolg is van het op het internet verspreiden van het filmpje en het daarbij plaatsen van de grievende teksten zoals weergegeven onder 2.4, 2.5 en 2.11 van dit vonnis. De omstandigheid dat GeenStijl tot openbaarmaking van het filmpje overgaat, kan niet worden toegerekend. Het gevorderde voorschot van € 15.000,00 zal worden afgewezen. De rechtbank acht voorshands niet aannemelijk dat de schade tot dit bedrag schade heeft geleden.

4.11. Als de overwegend in het ongelijk gestelde partij, zal GeenStijl worden veroordeeld in de kosten van de procedure. Deze worden tot op heden aan de zijde van

begroot op

€ 85,98	dagvaarding
€ 330,00	vast recht
<u>€ 904,00</u>	kosten advocaat (zijnde 2 punten volgens tarief II)
€ 1.319,98.	

5. De beslissing

De rechtbank

- verklaart voor recht dat GeenStijl onrechtmatig jegens Von Liebenstein heeft gehandeld door het filmpje (tot twee maal toe) openbaar te maken en daarbij de onder 2.4, 2.5 en 2.11 opgenomen teksten te plaatsen;
- veroordeelt GeenStijl de als gevolg van het hiervoor bedoelde onrechtmatig handelen geleden schade te vergoeden, nader op te maken bij staat;
- veroordeelt GeenStijl in de kosten van de procedure, aan de zijde van Von Liebenstein tot op heden begroot op € 1.319,18;
- verklaart de beide veroordelingen uitvoerbaar bij voorraad;
- wijst af het meer of anders gevorderde.

Dit vonnis is gewezen door mr. P.W. van Straalen en in het openbaar uitgesproken op 14 juli 2010.

 H. Doornik

